

[Kristen Amby.]

Den anden Rettighed er Ytringsrettigheden. Sammenslutninger, der med det ene eller det andet Motiv vil danne sig for at indskrænke eller fratage den enkelte Borger Retten til frit mundtligt eller skriftligt at ytre sig under Ansvar for Loven, kræves opløst ved Dom. Der er visse Folk, der siger, at det er en Indskrænkning i Frihedsgoderne. Det er, fordi de ikke forstaaer, hvad Frihed er. Frihed er ikke bare en formal Bestemmelse, det er en real Bestemmelse, og kun den, der vil respektere selve de Forudsætninger, hvorpaa Friheden hviler, kan kræve Frihed; og den vigtigste Forudsætning, hvorpaa Friheden hviler, er det frie Ord. Ved det frie Ord bestaar Friheden, men ved det bestaar mere end Friheden, ogsaa Værdigheden og Sandheden og til syvende og sidst Fremskridtet.

Alle Indgreb eller Forsøg paa Indgreb i det frie Ord — de kan være motiveret nok saa nydeligt i Øjeblikket — fører før eller senere til Død og Tilbageskridt. Derfor er det af meget stor Betydning, at det danske Folk forstaaer, at dette Grundlovsforslag er en Bekendelse, ikke bare til en styremæssigt bedre Form end den Rigsdag, vi har; men ogsaa paa de fundamentale Omraader med Hensyn til det enkelte Menneskes Rettigheder over for Staten, med Hensyn til Statens Grænser i Forhold til Individet, er det, siger jeg, en Bekendelse til Frihedens Idé og dermed til Fremskridtets og Livets.

Vesterager: Det er ikke nødvendigt for mig at sige mange Ord, jeg har før talt om denne Sag, og det er der jo oven i Købet blevet mindet om i Dag. Jeg anser denne Behandling af det foreliggende Forslag for nærmest at være en Ekspeditionssag. Forslaget skal føres igennem, det vil blive ført igennem, og det har ikke nogen særlig Interesse for mig i dette Øjeblik. Jeg har udtalt mig paa mine Møder, sammen med adskillige andre naturligvis, over for mine Vælgere, og det, der sker nu, er, at Sagen indgives for Vælgernes Domstol. Jeg har sagt ude paa Møderne, at det var dér, det endeligt skulde afgøres, det var Vælgerne selv, der skulde afgøre, om de vilde have denne Grundlov eller ej, og derfor maa vi nu lade Sagen gaa sin Gang. Jeg har ikke skiftet Standpunkt, og jeg agter derfor ikke her at forlænge Debatten.

Jeg anser det for et Gode ved den nugældende Grundlov, at den indeholder Bestemmelsen om, at et saadant Lovforslag skal ud til Vælgernes Afgørelse, saa at vi maa overlade det til den almindelige Vælgerbefolkning at afgøre Sagen i

sidste Instans. Det er en virkelig folkelig Bestemmelse, som jeg lægger megen Vægt paa og sætter megen Pris paa. Jeg kan ellers ikke sige, at jeg er saa glad for den nye Grundlov, det er jo ingen Hemmelighed; men jeg er i alt Fald glad for, at denne Bestemmelse er blevet bevaret og er gaaet over i den nye Grundlov.

Det ærede Medlem Hr. Svend E. Johansen var saa elskværdig at minde om en Udtalelse af mig, og i Anledning af en Udtalelse fra det ærede Medlems Side kan jeg sige, at jeg er ganske enig med ham i, at det er en Forringelse af Folkestyret, at en saa stor Del af den kommende Rigsdag efter den nye Grundlov skal vælges paa den specielle Maade, at Rigsdagsmedlemmerne vælger hinanden, og at en Sjettedel af hele Tallet vil komme ind uden at have en eneste Stemme paa Ryggen, hverken direkte eller indirekte igennem Valgmænd. Der er ingen Mulighed for Vælgerne for at reagere over for dem, der er opstillet paa Listerne. Den eneste Maade, Vælgerne kunde reagere paa, var ved at de lod være at stemme paa deres Folketingskandidat, men det er efter min Mening lidt for reaktionært at gaa tilbage til „Smeden og Bageren“s Princip for at undgaa en Liste, man ikke synes om. Jeg synes altsaa, der er en Mangel dér, som jeg ikke kan forsone mig med, og kan derfor ikke stemme for Forslaget.

Saa er der Sagen om Folkeafstemningen, og dér skal jeg slutte med at sige, at der er fra socialdemokratisk Side blevet talt om de dovne Vælgere, nemlig dem, der undlod at stemme, som blev hjemme. Ja, det kan de ærede Medlemmer tale med om, for de kender det af Erfaring. For jeg kan nok huske i 1920, da vi sad til langt ud paa Natten og var ængstelige for, at vi virkelig skulde opleve den Skandale, at det ikke kunde vedtages, at vi vilde tage imod Sønderjyderne, naar de vendte hjem. Det vilde ikke blot have været en Skandale for Landet, men ud over Europa. Men ikke desto mindre blev Socialdemokraterne hjemme og indskrev derved deres Navne blandt de dovne Vælgere i en saa alvorlig og glædelig Situation, der havde en saa stor historisk Betydning som næppe noget andet i den Tid, vi har haft den Ære at sidde i den danske Rigsdag. Derfor kan jeg tilbagevise dette. Jeg synes ikke, der er nogen Grund til at komme med den Slags Betragtninger, fordi vi ikke er glade for den Grundlov, der er foreslaaet. Om vi saa skal lade være at stemme, eller hvordan vi nu vil forholde os over for dette Spørgs-